

Verso Cuarentaq Pakasqa Willakuynin - Yupay Kimsa Chunka Iskayniyuq

Ezequielpa chunka kimsayuy kaq numero

Jeff Pippenger

2026-10-02

Ezequiel qelqapi kaq waqaychasqa willakuyqa “muyuriypa unanchan” nisqami. Muyuriy qallariqtin, Ezequielpa warmin wañurqan, hinaspataq Ezequielman kamachisqa karqan mana waqananpaq chay wañuyninmanta. Paypa warminpa wañuynin, hinaspa pay mana llakisqa mana waqasqa chay wañuyninmanta, Jerusalén llaqtapa muyuriyninta hina aswan qayllamusaq thuñiynintawan unancharqan. Paypa ruwayninkuna hinaspa paypa warminpa wañuyninqa huk waqaychanakuy unanchata qawachin, hamuq p’unchawkunaq huk waqaychanakuy unanchanta rikch’achisqa, Jesuspa churakusqa hina, “ch’usaqyachiq millay qichqa” nisqata.

Chaymiqa qankuna rikunki desolacionpa millay cheqniska ruwaynin, profeta Daniel nisqanpi rimasqa, churasqa kachkashaqa santu cheqepi, (pipas ñawirqaqa, entiendanman). Mateo 24:15.

Roma llaqtapa estandartekuna templopa cercankunaman churakusqankuman hina, Jerusalénpi kaq cristianokuna llaqtamanta ayqekunankupaq karqan. Jerusalénpa tukukuyninpa señalmanta iskay testigokunaqa muyuynin manaraq qallarinanpaq ñawpaqta chay “señal” riqsisqanmanta ancha serio kasqanta qhawachin, hinaspapas inspiraciónqa astawan sut’ita reqsichin chay iskay testigokuna “aswan chiqan aplicacionninkuta” qhepa p’unchaykunapi tarisqankuta. Cristoqa Jerusalénpa tukukuyninmanta waqyasqanmanta rimaspá, Ezequielwan Juanwan templopi ricuypi kashaqtin, Hermana Whiteqa qelqarqan:

“Jerusalén llaqtapa chinkachisqanpi kay willakuykuna huk chhika hunt’asqa karqan, ichaqa aswan chiqapta qhepa p’unchaykunamanmi churakunku.”

“Ñuqanchikqa hatun, chaninchasqa rurasqakunaq punkupa qayllanpin sayachkanchik. Willakuy rimayqa utqayllam hunt’akuchkan. Señorqa punkupin kachkan. Manaraq unaylla ñawpaqninchikpi kicharikunqa llapa kawsakkunapaq sinchi llakiywan hunt’asqa, ancha allin yachaypaq pacha. Ñawpa p’itikuykunaqa kutimunqanku; musuq p’itikuykunapas rikurimunqanku. Kay pachanchikpi rurasqa kananpaq kaq rikch’akuykunaqa manaraqpas musquypi hina yuyasqachu kanku.” Testimonies, volume 5, 753.

Tawa kapitulo tawa, Ezequiel kasqa kamachisqa huk parabolata ruwayman, chayqa “muyuy harkanapa señalta” nisqata sinchita qhawarichisqa. Ezequiel pichqa kuti libronpi huk parabolata ruwaywan qhawarichirqa, chaytaqa wawqenkuna mana rikuyta munarqankuchu. Ezequiel pichqa kuti wawqenkunaman rimarqa, paykunaqa mana uyariyta munarqankuchu. Ruwasqa parabolakuna, hinaspa willakuyninkuna, qhawarichinku pichqantin mana yuyaysapa virgenkunapa clase-ninta, paykunaqa mana chaskiyta munanku “yachaypa” yapayninta, chay parabola-kunawan hinaspa siminkunawan tinkisqa kasqanta. Chay simikuna hinaspa parabola-kunaqa cheqaqtapuni

Jerusalén llaqtapa thuñiyinwan tinkisqa karqanku, chaymi “qhipa p’unchaykunaman aswan chiqan llamkaynin” kan.

Qanpas, runa churiy, huk ladrillota hap’iy, ñawpaqniyki churay, hinaspa chay patapi llaqtata siq’iy, Jerusalén llaqtatam. Hinaspa chaypa contranpi muyuykuyta churay, contranpi pukarata hatarichiy, contranpi allpata huñuy hich’ay; campamentotapas contranpi churay, hinaspa muyuriqnintinpi arietekunata churay. Chaymantaq qamta huk fierro sartenniyta hap’iy, hinaspa qamwan llaqta ukhupi fierro perqata hina sayachiy. Uyanaykita chayman tikray; chayqa muyusqa kanqa, qamtaq chayta muyuykunkita ruranki. Kayqa Israelpa wasinpaq huk señalkam.

Qanpas lluy’i laduykipi siriytaq, chayman Israel ayllupa huchanta churay: mayk’a p’unchawkuna chaypi sirinki, chay yupayman hina paykunaq huchanta apanqi. Noqanmi qanman churayki paykunaq huchan wata-kunata, p’unchawkunapa yupayninman hina, kimsa pachak isqun chunka p’unchawkuna: chayhinataqmi Israel ayllupa huchanta apanqi. Chaykunata hunt’aspaqa, yapamanta paña laduykipi siriy, hinaspa Judá ayllupa huchanta tawa chunka p’unchawkuna apanqi: sapa p’unchawta huk wata kananpaqmi qanman churani. Chayrayku uyaqaykita Jerusalén llaqta muyuychasqa kananman churanki, rikraykitaq q’alallaña kanqa, hinaspa chaypaq willakuyta rimanki. Qhawariy, watanakunata qanman churasqa, mana huk ladumanta huk laduman tikrankichu, muyuychasqa p’unchawniykikunata tukunaykikama. Ezequiel 4:1–8.

Sañal

“Señal” nisqa simiqa Ezequiel qelqapi isqun kutita rikurin. Tawa kaq kapitulu piqa, Jerusalén llaqta muyurisqa kasqanmi Israel wasipaq “señal” kan. Chunka iskayniyuq kaq kapitulu piraqmi, Ezequielqa yapamanta huk “señal” hina kachkan, Jerusalén llaqtapa muyurisqa kasqanta hinaspa thuñisqa kasqanta reqsichiq.

A Churi runa, qanqa tiyanki huk hatun wasipi mana kasukuyta munasqankupi, paykunaqa ñawiyuq kashaspapas mana rikunku; rinriyuq kashaspapas mana uyariqkuchu, imaraykuchus paykunaqa huk mana kasukuyta munaq wasi kanku. Chayrayku, a churi runa, wakichikuy ripunaykipaq q’ipiykikunata, hinaspa ripuy p’unchaypi paykunapa ñawpaqninpi; huk lugarniykimanta hukman ripunki paykunapa ñawpaqninpi: ichapas yuyaymanaykunkuman, mana kasukuyta munaq wasi kashaspapas. Chaymantataq q’ipiykikunata hurqunki p’unchaypi paykunapa ñawpaqninpi, hina ripunaykipaq wakichisqa q’ipikuna hina; hinaspa tuta yaykuyptin llusqinqi paykunapa ñawpaqninpi, hina prisionman apasqa runakuna llusqiy hina. Perqata allp’achiy paykunapa ñawpaqninpi, hinaspa chaymanta apamuy. Paykunapa ñawpaqninpi umaykita q’ipispa aparinqi, tutayay waylluy p’unchawpi hurqunki; uyaykita pakanki, ama allp’ata rikunaykipaqchu: ñoqaqa churayki Israelpa wasinpaq huk señal hina. Ezequiel 12:2–6.

Ayku rebelde wasiman rikcharisqa runakuna kay ruwaywan rikuchisqa parabolata rikuspa, imam ninan kasqanta mana yachaspa, chayrayku Ezequielta mañakurqanku chayta sut’inchananpaq.

A runa, ¿manachu Israelpa wasin, chay hatariq wasin, qanta nisurqanki: “¿Imataq ruwashanki?” nispa? Paykunata niy: Kayhinata nin Señor Dios: Kay qepiyqa Jerusalénpi kamachiqpaqmi, paykunawan kashaq llapa Israelpa wasinpaqwan. Niy: Ñoqam qankunapa señalniykichik kani; imayna ñoqa ruwarqani, chayhinatam paykunawanpas ruwasqa kanqa: astasqa karqanku, prisionman apasqa rinankupaq. Ezequiel 12:9–11.

Qhipa p’unchaykunapi Diospa llaqtanpaqmi Jerusalén llaqtapa muyuychasqa kayqa huk señalkama.

“Sapa ñawpa profetakunaqa paykuna pacha-raykumanta aswanqa ñoqanchikpaqmi rimarqanku, chayrayku paykuna profetizasqankuqa ñoqanchikpaqmi kallpanpi kachkan. ‘Kunanqa kay llapa imakunaqa paykunaman pasaq karqan yachachina unanchakuna hina; qelqasqañas kachkan ñoqanchik yuyaychasqa kananpaq, mayqenkunaman pacha tukukuyninkuna chayamusqaña.’ 1 Corinthians 10:11. ‘Manan paykuna kikinkupaqchu, aswanqa ñoqanchikpaqmi sirvirqanku chay imakunata, kunanqa qankunaman willasqa kachkanmi, qankunaman Evangelio-ta willaqkunawan, hanaq pachamanta kachamusqa Santo Espírituwan; chay imakunamanqa angelkunapas qhawariyta munanku.’ 1 Peter 1:12....”

“Bibliaqa kay qhipa wiñay miraypaqmi qori qollqenkunata huñuspa hukllachasqa watarqan. Ñawpa Testamentopi tukuy hatun ruwaykuna, chaymanta llakiywan hunt’asqa llapa imapas rurasqakunaqa, kay qhipa p’unchaykunapi iglesiapi kutimusaqmi, hinaspa kutimuskanraqmi.” Selected Messages, book 3, 338, 339.

Kay p’unchaylla

Ezequiel, en la parábola actuada del “asedio y destrucción de Jerusalén”, es una señal para el pueblo de Dios en los últimos días.

Huk kutin ñawpaq watapi, chunka killapi, chunka p’unchaw killapi, Señorpa simin hamuwarqan ñuqaman, nispa: Runa Churi, kay p’unchawpa sutinta qillqay, ari, kay kikin p’unchawpa sutinta: Babiloniapa reynin kay kikin p’unchaw Jerusalénpa contranpi churakapun.

Na uqarliqluni illuni akinigutmik uqautigiun, imalu qaliglugu: Taamna Atanriq Guuti uqaqtuq; Qajuq ikillugu, ikillugu, imalu imiq kuvillugu iluani: iluani katitikkik iluaniittuat, tamarmik piqpagikkat, siqinniq aamma tui; kingulliuqtuunik sauninik ulikkağlugu. Savaqatigiit iluani piqpaginartuq tigullugu, imalu sauniit ataani ikualakkik, qapuglugu nakuullugu, sauniillu iluani uullugit. Taimman taamna Atanriq Guuti uqaqtuq; Qanutunigaa aupalinirmik illoqarfik, qajuq mingugaaqtoq iluani, mingugaa piigani! Anittikkumikkik iluaniittuat ataasiakkaarlugit; ilumun makpiğaq nakkartinneqanngitli. Qanuqami aunga iluaniippoq; taanna ujaqqap qaani ilivaa; nunamut kuvinnagu puyumik mattussimajumallugu; kamanaq qummut pikpat akiniqtuutillugu; ujaqqap qaani aunganik ilivara, mattunneqaqqunagu.

Chaymi hina nin Señor Dios: ¡Ay yawar llaqta! Ñoqaqa ninapaq q’iruta aswan hatunta ruwasaq. Qiruta huñuy, ninata hap’ichiy, aychata tukuchiy, sumaq misk’ichispa wayk’uy, tullukunataq rupachun. Chaymanta ch’usakta kikin k’illankunapi churay, anta kasqan q’uñunanpaq, rupananaq, chaypi qhelliynin chulluykunanaq, espuma nisqanpas

tukukunankama. Llullakuyninkunawanmi payqa sayk'urqan, ichaqa hatun qhelliyninqa mana lloqsirqanchu paymanta: qhelliyninqa ninapim kanqa. Qanpa qhelliynikipeqa k'anra ruwaymi kashan: qanta picharqaykiña, ichaqa mana pichakusqachu karqanki, chayrayku manaña hayk'aqpas qhelliynikimanta pichakusqachu kanki, piñakuyniyta qanmanta samachinaykama. Ñoqa Señor-mi kayta rimani: ruwasqañam kanqa, ñoqataq rurasaq; mana kutirikusaqchu, mana kuyapayasaqchu, mana wanakusaqchu; purisqaykiman hina, ruwasqaykikunaman hina, juzgasunkichik, nin Señor Dios.

Hinallataq Apuup oqaasia uannut tikiuppoq, oqarfigalunga: Inuk-p ernerá, takuuk, isivit kissaatigisaat ataatsimik annaasaqartissavara; kisianni aliasuuteqassanngilatit, qianngissanngilatit, qullillu kuissanngillat. Nipangersimaannarniarit, toqusumik aliasunnergmik takutitsissanngilatit; niaqut pisataanik atisaqarit, isikkannullu kamaatit atukkit, qingatit matuneqassanngillat, inunnillu inuussutissaat nerissanngilat. Taamaattumik ullaakkut inuiaqatigiit oqarfigaakka; unnukut nuliamma toquppoq; ullaakkullu peqquneqarnittut iliuuseqarpunga. Inuiaallu uannut oqarput: Qanoq isumaqarnersut uatsinnut oqaatigissanngiliuk, taama iliortarnit suna pillugu?

Chaymantataq paykunata kutichirqani: Señor Diospa siminqa ñoqaman hamurqan, nispan: Israelpa wasinman rimay: Kayhinan nin Señor Diosqa: Qhawariychik, ñoqaqa profanarusaqmi santuaroyta, kallpaykichikpa sumaq kayninta, ñawiykichikpa munasqanta, almuykichikpa kuyasqanta; saquesqaykichik churiykichikpas ususiykichikpas espadawan urmayninqaku. Qankunataq ruwankichikmi ñoqa imayna ruwarqani chayhinata: mana simiykichikta pakankichikchu, nitaj runakunapa t'antanta mikunkichikchu. Umanak'akuykichikta umaykichikpi apankichik, usut'aykichikta chakiikichikpitaq churakunkichik: mana waqankichikchu, mana llakikunkichikchu; aswanqa huchaykichikraykum p'akikunkichik, huknin huknintaq waqaychaypi llakikunkichik. Chayhinan Ezequielqa qankunapaq señasqa kashan: tukuy ima ruwasqanman hinaqa qankunapas ruwankichikmi; chay hamuptintaq yachankichikmi ñoqa Señor Dios kasqayta. Ezequiel 24:1–24.

Ezequielqa mä señalawa, ukax qhanañchi Jerusalén markar qallta muyuntatäwi ukat tukuy t'unjatäwipsa, ukat qhiparusti; Laodicea sat Paqallqu Uru Adventista iglesian miembronakapan apkatatäwipsa.

“Cristoqa Olivopi puntanmanta uraykamuspa qhawarqan llapa iglesiakunapi kay hina kaq kasqanta. Kay willakuykunaqa chayamun llapa Jerusalén llaqtapi runakunapa purisqan ñanpi puriqkunaman, paykunaqa ancha hatun k'anchayniyuq karqanku. Kay llaqtam ñawpaqninchikpi kachkan huk yuyaychanapaq. Kay p'unchayninchikpi Diospa willakuykunata mana chaskispa, runakunaqa Jerusalénpa huchanta yapamanta rurachkanku. Señorqa rikunmi imatachus runa rurachkan, runaqa mana rikunchu nitaq rikuyta munanchu—Battle Creekipi llapa runapa yuyaymanta rurasqankunapa tukukuyninta. Payqa tukuy imatapas rurarqan, imatachus Dios huknin ruranman chayta. Payqa k'anchayta llihipichirqan runakunapa ñawinkunapa ñawpaqninpi, huchankuna ama chayanapman chay linderokama maypichus arrepentikuy manaña musyarikunmanchu. Ichaqa unay tiempo allin, chiqap, chanin kausaypa kamachikuyninkunamanta karunchakuspa, runakunaqa kikinkumanta churakurqanku chayman maypichus k'anchaypas, cheqaq kaypas, justiciapas, misericordiapas mana reqsikunchu. Kay

puriyninkuqa kikinkupa kikin kayninmanña tukupun.” Testimonies, volumen 8, 68.

Ishkay testigokuna Alpha y Omegaqpa

Ezequielqa mana runasimita rimayta atinanpaq hina, Diospa atipayninwan upallachasqa karqan, hinallataq willasqa karqan Jerusalén urmaykuptin yapamanta rimayta atinanta, chaymantataq huk “señal” kananpaq. Ezequielpa warmi wañusqanrayku mana llakikusqanqa muyuy muyuy qallaripi alpha señalta reqsichirqan, hinaspa Jerusalén urmaykuptin Ezequielpa simin kichasqa kasqanqa omega señalkarqan. Muyuy muyuyqa tukukuy chinkachisqakama qallaripiwana tukukuypiwana huk señalanta reqsichisqa kachkan. Chaylla rikuchikuy ukhupitay, alpha hinaspa omega señalanta iskay kaq testigom hina, “Ezequielpa ñawinkunapa munasqan” wañusqan alpha hina rikuchisqa kachkan, hinaspa runakunapa “ñawinkunapa munasqan” wañusqanqa chay pacha unaypa omega señalman karqan. Huk wata soqta killayuy pachayqa alpha hinaspa omega-manta iskay testigokunata apamun. Ezequielpa warminpa wañusqanqa ejército apasqa kayninta hinaspa saruchisqa kayninta rikuchirqan, hinaspa Jerusalénpa omega wañuyninqa santuario saruchisqa kayninta rikuchirqan.

Chhaynaqa Ezequielqa qankunapaq huk señal kanqa: llapa rurasqanmanta hina qankunapas ruwankichik; chaypas hunt’akupuqtinri yachankichikmi noqaqa Señor Dios kasqayta. Hinaspa, runapa churin, manachu chay p’unchawpi paykunamanta qechusaq kallpankuta, hatun kayninkupa kusikuyninta, ñawinkuq munasqanta, sonqonkupi churakusqankuta, churinkutataq ususinkutataq, chay p’unchawpi ayqekuq runa qanman hamunqa, rinriykikunawan uyarinaykipaq? Chay p’unchawpi simiyki kichasqa kanqa chay ayqekuqman; rimankitaqmi, manataqmi aswan upalla kanqachu; paykunapaq huk señalmi kanqi; hinaspan yachanqaku noqaqa Señor kasqayta. Ezequiel 24:24–27.

Suqta wañuykuna

Ezequielpa warmin wañusqanmi qallarin muyuychasqa atakayta hinaspa Jerusalénpa wañuyninta, mayqinchus profecía nisqapi Cristopa esposanmi; chayqa rikuchinpi utqaylla hamuq domingopa kamachikuyninta, mayqinchus ñawpaqninpi kachkan huk pacha, muyuychasqa atakaywan sut’ichasqa. Atakay pacha hinaspa tukuchiyninqa iskay sapa waymarkakunami, ichaqa chiqanmanta t’inkisqa. Atakayqa huk pacha kanku; tukuchiynintaq huk p’unchaw-punto tiempopi kasqanmi. Chay tukuchiymi domingopa kamachikuynin, mayqinchus ñawpaqninpi kachkan uywapa rikch’ayninpa rurasqa kayninpa pacha. Uywapa rikch’ayninpa pachan tukukun uywapa señalenwan. Jesúsqa Mateo iskay chunka tawañiyuqpi Jerusalénpa tukuchiyninpa señalta sut’inchaspanqa, Noépa p’unchawninkunatapas rimarirqan.

Ichayqa Noe p’unchaykuna hina karqan, chayhinataqmi Runaq Churin hamuyninpas kanqa. Unu llump’aymanta ñawpaq p’unchaykunapiqa mikhuq, upyaq, kasarakuq, warmita qowaq karqanku, Noe arkamman yatkuna p’unchaykama. Mana yachaqkuchu karqanku unu llump’ay hamuspa llapanta apaqkama; chayhinataqmi Runaq Churin hamuyninpas kanqa. Mateo 24:37–39.

Noé p’unchaykunapi, pruebapa punkun wisq’asqa karqa, chaymi utqaylla hamuq domingokuna kamachikuyta rikch’achin, chaytaqmi rikch’asqa kachkan 1844 wata, octubre 22 p’unchaypi punku

wisq'akuywan. 1844 wata, agosto 12–17 p'unchaykunapi Exeter camp meeting nisqamanta qallarispa, huk profétiko pacha kachkan, chaymi huk wisq'asqa punkuman apaykuchkan.

Noépa punchawkunapi, Noéqa kimsa kaq angelta rikuchirqa, hinallataq kimsa kaq angelqa chay wisq'asqa punkuman chayarqa octubre 22, 1844 p'unchawpi. Noépa punchawkunapi, mayqinchus Jesús nisqanman hina “Runaq Churimpa hamuynin” kanman, Apocalipsis chunka tawañiyuqpi kinsa angelkuna chay wisq'asqa punkukama pusarqa. William Millerqa ñawpaq kaq angelpa willakuyninta rikuchirqa, hinallataq Noépa punchawkunapi Enocwan unanchasqa karqa. Judasqa Enocpa willakuyninta riqsichin, Millerpa willakuyninwan kusa parallel kasqanta.

Hinallataq Enoc-pis, Adanmanta qanchis kaq, paykunamanta willaraspa nirqa:

“Qhawariychik, Señorqa hamunqa waranqa waranqa santosninkunawan, llaqa runakunapaq juicio ruwanampaq, chaypi kaq llaqa mana diosyuqkuna-taq tukuy mana diosyuq rurayninkumanta, mana diosyuqta rurasqankumanta, hinallataq paypa contranpi mana diosyuq huchasapak runakuna rimarisqanku sinchi simikunamantapis huchachaspa qawachinampaq.” Judas 1:14, 15.

Millerpa ñawpaq angelpa willakuyninmi “taripayta” willakurqa, imaynachus Enocpa willakuyninpi rikuchisqa karqa hina. Enocpa qallariyninqa “Adanmanta qanchis kaq” nisqawanmi reqsisqa kachkan. Millerpa willakuyninqa qallarikurqanpas tukukurkantaqpas “qanchis kutikuna” chay uray llaqtapaq hamusqanwanmi, chusku chunka suqta watamanta qhepamanmi kinsa kaq angel chayamurqa 1844 watapa octubre killapa 22 punchawninpi, maypachachus “qanchis kutikuna” chay hanaq llaqtapaq hunt'akusqa karqa. Iskaynin, Enocpas Millerpas, taripay pacha willakuqkuna kaspanku, qanchis yupaywan reqsichisqa kaspankun qallariqkuna karqanku. Enocwan qallarisqa pacha, qanchis kaq kasqa, qanchis punchawkuna tukukuywanmi tukukurqa, mayk'aqchus uywakuna arcaman yaykurqanku punkuta atipayninnaqmanta wichq'aykama. Jesusqa tukukuynintaqa sapa kuti qallariyninwanmi rikuchin.

Enocmi Matusalénta paqarichirqa, payñataq Lamecqa paqarichirqa. Lamecwan Matusalénqa iskay kaq angelpa willakuyninta rikuchinku, chaymantaq chawpi tutapa qapariyninpa willakuynintapas. Chay chawpi tutapa qapariyninqa wisq'asqa punkukama ñawpaqman purirqa, chayrayku Matusalénwanmi sut'ichasqa, para unu tiempopi wañusqa watapi. Lamecqa iskay kaq angelpa willakuyninta rikuchirqa, Lamecqa para unu manaraq hamuqta phichqa wata ñawpaqta wañurqa. Lamecqa wañusqanmantapacha Matusalénpa wañusqankama phichqa wata, punku wisq'akusqanpi, Ezequielpa qosanpa wañuyninta unanchasqa karqa, chaymi qallariyta señalasqa, pacha pusaqta Cristo-pa qosanpa wañuyninman, Matusalénwan rikuchisqa kasqanman.

Enocqa rikch'achirqa 1798 watapi chayamurqa ñawpaq angelta; Lamecqa rikch'achirqa iskay ñiqin angelta, 1844 watapi abril killapa 19 p'unchayninpi chayamurqanta; Matusalénqa rikch'achirqa chawpi tuta waqyayta Exetermanta 1844 watapi octubre killapa 22 p'unchayninpi wisq'asqa punkukama, chayta Noé rikch'achirqa. Lamecqa wañusqanmantapacha Matusalénpa wañusqankama phichqa wataqa rikch'achin 587 a. C. watamanta 586 a. C. watakama huk wata kuskanmanta. Chay phichqa wata Lamecmanta Matusalénkamaqa rikch'achin 1448 watamanta 1453 watakama phichqa watata.

31 p'unchawri 1448 watapi, Juan Palaiologos wañupurqa, hinaspa wawqin Constantino chunka hukniyuqniyoq, (qhipa Constantino) islámico turco atiy-manta permiso mañakurqa inti lloqsimuq Roma llaqtapa trono-man wicharinanpaq. Paypa kasukusqa 27 p'unchawri julio killapi 1299 watapi hunt'arqa iskay kaq pachak pichqa chunka watakunata Apocalipsis isqonmanta, chayta churashan chunka kaq versículopi. Juan Palaiologospa wañusqanmantam pichqa wata qhipaman, wawqin Constantino chunka hukniyuqniyoq wañupurqa Constantinopla llaqtapa murallankuna patapi, Mehmed II inti lloqsimuq Romaq Bizantino imperionta atipanankama. Mehmed sutimqa Mohammed sutipa turco nisqaman tikrasqanmi; chayrayku ñawpaq Mohammedpa wañuynin 632 watapi, mayqan qallarisqa ñawpaq pachak pichqa chunka wata profeciata Apocalipsis isqonmanta, (tarikusqa pichqa kaq versículopi), hinaspa tukukuq qhipa Constantinopa wañuyninwan “Mohammed iskay kaqpa” makinpi pusaq pachak iskay chunka hukniyuq wata qhipaman. Wañuyninmanta pichqa wata ñawpaqta Mohammedqa willakurqa Romaq tukukuyninta, hinaspa chayqa hunt'akapurqa turco sutiyoq Mohammed iskay kaqwan.

Constantino qhipa kaq, chunka hukniyuq, Constantinopla maqanakuyipi wañupurqan; chayhinaqa wawqen Juanpa wañusqanmantapacha paypa wañusqankama phichqa watata reqsichin. Chay phichqa wataqa rikuchisqa karqan Lamec churipa wañusqanmantapacha Matusalen taytanpa wañusqankama phichqa watakunawan, qhipaman phichqa wata pasasqanmanta arca patapi punku wichq'asqa kaptin. Chayhinaqa Ezequielpa kasaranan warmipa wañusqanqa Lamecpa wañusqanwan rikuchisqa karqan, iskayninkutaq kуска willakuspa Juan Palaiologospa 1448 watapi wañusqanmanta testigota qunku. Chay qhepaman Matusalen wañusqanqa Cristopa kasaranan warmipa wañusqanwan hinallataq Jerusalenpa 586 BC watapi thuñisqanwan tupachkan, iskayninkutaq kуска Constantino chunka hukniyuqpa wañusqanwan tupachkanku.

Kinsa testigokuna, huk profético pacha wañuymanta qallarispa wañuyma tukukuq, rikuchinku animalpa imagennin rurasqa pachata, chaymi animalpa señalanwan tukukun, hinaspa taq tinkun Millerita historiapi chawpi tuta waqyay willakuypa qaparikuyninwan, hinaspa kunan pacha historiaykupipi animalpa imagennin rurasqanwan, chaymi animalpa señalanwan tukukun. Animalpa señalan hunt'akuspaña chay utqhaylla hamuq domingo kamachiypi, profético “rimay” chayamun, Ezequiel Jerusalén thuñisqa kaptin kikimanta munasqanman hina “rimayta” atisqanwan huñunakuspa.

Rimay

Icha domingo kamachikuypi, mayqanmi Jerusalén llaqtapa chinkachisqanwan rikch'achisqa kashan, Estados Unidospa profético rimaynin señalasqa kashan, llulla profeta dragón hina rimaptin.

Hinaspanmi huk sach'a animalallataj oraqet mistunjiri; ukasti pä qhuruniw corderor uñtata, ukampis dragónjamaw parläna. Apocalipsis 13:11.

Domingomanta kamachikuypi, Balaamqa asnunta kimsay kutita maqan, chaymantataq asnu rimarin.

Hinaspataq Señorqa asnonpa siminta, hinaspan payqa Balaamta nirqa: ¿Imatataq rurayki, kimsa kutikama maqawanki chayrayku? Balaamtaq asnota nirqa: Qamqa asikapuwankim; makiypi espada kanman chayqa, kunanmi wañuchisqayki. Asnotaq Balaamta nirqa: ¿Manachu ñoqaqa qampa asnoyki kani, qampaq kaq kasqaymantapacha kunankama muntakusqayki? ¿Hayk'aqpas kayhinataq ruraraqniykichu? Hinaspan payqa nirqa: Mana. Números 22:28–30.

Llullaq profetaqa domingo kamachikuypi rimarin, Islampas domingo kamachikuyllapipas rimarin. Iskayñinku proféticamente llullaq profetakunam kanku. Domingo kamachikuypiqqa Habacucpa “visión” nisqan, unaychakuspa suyasqan, rimarin.

Kay rikch'ariyqa churasqa p'unchaypaqraqmi kashan; ichaqa tukukuyninpi rimanqa, manataq llullakunqachu. Qhipayaypas, suyaykuy; cheqaqtapuni hamunqa, manataq qhipanqachu. Habakkuk 2:3.

Habacucqa cheqaq profetamin, llulla profetakunamanta hukman rimaj. Habacucpa “visión” nisqanqa ñawpaqta upalla Ezequielpa siminwan rimarin, chaymanta simin kicharisqa kan. Diospa simin kaypaq prometesqanqa Jeremíasman qosqa karqan.

¿Imaraykutaq ñak'ariyniyqa wiñaypaq hina kan, ch'akiyniytaq hampiyta mana munaspa mana allch'akuy atisqachu? ¿Qamchu noqapaq llulla runa hina, ch'akiq unu hina kanayki? Chayrayku Señor nin: Sichus kutirimunki, churaqtiymi kutichisqayki, ñawpaqniypi sayanaykipaq; hinaspa allinta mana allinmanta akllaspa hurqunki chayqa, simiy hina kanki. Paykuna qamman kutirimuchunku; ichaqa ama qamqa paykunaman kutiriychu. Jeremías 15:18, 19.

Domingo ley kamachikuypi, Zacaríaspa isqun killa upallakusqan tukukurqan, rimarispasut'ichaspa churispasut'in Juan kananpaq. Zacaríasqa kamachiqkunata rikch'achirqan, paykunaqa kimsakaq angelpa siminta mana creenqakuna; Juantaq Elías kuyuriyninta rikch'achirqan, iglesiataq Cristopa iskay kutin hamusqanta ñawpaqman pusananpaq kashaq.

Hinataq Zacharias angelamun: “Qanrutkelallruutenka-qaa una iliuraq? Uanga iluaniquellruunga arnaqevkeni, nuliam-llu ukiuni angayuqellruuq.” Angelam akivkaa, elliinun-llu qanerluni: “Gabriel-uaja, Guagem saani nikitauraqtua; tuyugauluaja ilingnun uqaquplunga, una-llu quvianartuq tusarliun ilingnun iqlulugu. Taimaatun-llu, takullrua, uqaqtaqassanngittutin, uqaqsinnaassanngittutin-llu taanna ulluq tikillugu taapkuak tamatkua naammassiñaqmata, qanrutkama ukpiginnamigit, taakkuva nipiqtigisaat nalaani naammassiniaut.”

Runakunaqa Zacarías-ta suyarqanku, hinaspan mancharispa muspharqanku templopi unayta qhipakusqanrayku. Lluqsimuspaqa payqa manan atirqanchu paykunaman rimayta; hinaspan paykuna yacharqanku templopi huk rikch'ayta rikusqanta. Payqa makinwan señastra rurayllata atirqan, hinaspan mana rimayniyoqlla qhiparqan. Lucas 1:18–22.

Zacaríasqa sacerdotekunapa pusaj kaq mit'amantan karqa.

Herodes, Judea llaqtan rey kasqan p'unchaykunapiqa, huk sacerdotem karqa Zacarías sutiyuq, Abíaspa mit'anmanta; warminpas Aarónpa ususinkunamanta karqa, sutintaq Isabel karqa. Paykunataq iskayninku Diospa ñawpaqenpi chiqap runakuna karqanku, Señorpa tukuy

kamachikuyninkunatawan kamachisqa ruwayninkunatawan mana huchachasqa purispa. Mana wawayoqchu karqanku, imaraykuchus Isabelqa mana wawachakuq warmi karqa, iskayninkutaq ña allin machu kayman chayashqaña karqanku. Hinaspan pasaqta karqa, pay sacerdotepa llamk'ananta Diospa ñawpaqenpi ruwashaqtin, mit'anpa nisqan hina, sacerdotepa kaq costumbrenman hina, suertin urmarqa inciensota rupachinanpaq, Señorpa templonman yaykuspa. Tukuy runakunapa tantanakusqanpas inciensopa horanpi hawapi mañakuypi karqanku. Lucas 1:5–10.

Llapa profetakuna qhepa p'unchaykunata reqsichinku, hinaspa Zachariasqa temploman yaykurqan, Ezequiel hinallataq. Payqa sacerdotekunap pusaj kaq turnonmanta karqan, chaywan unanchasqa Noépa arkanpi pusaj alma runakunata, mayqenkunachus machu pacha-mantam musuq pachaman rirqanku. Paypas warmipas mana huchayoqmi karqanku, ichaqa Zachariasqa Gabrieltaq siminkunata iskayrayarqan. Millerita kuyuyqa qallariypi Filadelfiayuqkuna (mana huchayoqkuna) karqan, ichaqa 1856 watapi Laodiceayuqkunaman tukurqan. Qhepa p'unchaykunapi angelpa willakuyninqa kinsa kaq angelpa willakuyninmi, hinaspa Gabrielpa Zachariasman willakuyninqa kinsa kaq angelpa willakuyninta reqsichin, chaymantapas Elíaspa willakuyninta, Juan Bautista nisqapi unanchasqa hina.

Hinaspanmi payqa rikurirqan Señorpa angelnin, inciensopa altarpa pañan lado ninpi sayashaq. Zacarias payta rikuspataq mancharisqa karqan, manchakuytaq payman urmaykurqan. Ichaqa angelqa payta nirqan: Ama manchakuychu, Zacarias; mañakusqayki uyarisqañam; warmiyki Elisabettaq qharichata wachanqa, sutintaq Juan nispa churanki. Qanmi kusikuyta haqaychaytapas charinki; achkha runakunaqmi paqariyninrayku kusikunqaku. Señorpa ñawpaqenpi hatunmi kanqa; vinota ni machachiq upyanatapaspas manam upyanqachu; Santo Espirituwanmi hunt'asqa kanqa mamampa wixsanmanta pacha. Israelpa wawanmanta achkhatam kutichinqa Señor Diosninkuman. Payqa ñawpaqenmanmi rinqa Elíaspa espiritunwan atiyninwanpas, taytakunapa sonqonkuta wawankunaman kutirichinampaq, mana kasukuqkunatapaspas chanin runakunapa yachayninman; Señorpa huk llaqtata wakichisqata wakichanampaq. Hinaptin Zacariasqa angelta nirqan: Imaynatan kayta yachasqaq? noqaqa machu runañam kani, warmiypas watayuqmiña. Hinaqtin angelqa kutichispa payta nirqan: Ñoqaqa Gabrielmi kani, Diospa qayllanpi sayaq; qamman rimamunaypaq, kay sumaq willakuykunata willanaypaqpas cachamusqañam kani. Lucas 1:11–19.

Zacarias manam creérqachu hamuq Elíaspa willakuynin hunt'akunanpaq kasqanta.

Qhawariychik, noqaqa kachamusqa Elías profetata, Señorpa hatun manchay p'unchawnin hamunanpaq ñawpaqta: paymi taytakunapa sunqunta wawankunaman kutichinqa, wawankunapa sunquntataq taytankunaman, ama hamuspa allpata maldicionwan maqaykunaypaq. Malaquías 4:5, 6.

Paní Whiteová v souvislosti s pečetěním v Ezechiellovi v deváté kapitole ukazuje, proč bylo vedení laodicejské Církve adventistů sedmého dne předobrazeno Zachariášovou nevěrou.

“Mana llakikunaykuwan mana llakikukuqkuna, kikinkupa espiritupaq uraykayninmanta mana nanaywan waqaqkuna, nitaq hukkunapa huchankunamantapas mana llakikuspalla waqaqkunaqa, Diospa sellonmanta qipachisqa saquesqa kanqaku. Señorqa kachamun

mensajeronkunata, makinkupi wañuchinapaq armakunata apaq runakunata: ‘Qepanta llaqtapi purispa maqaychis: ama ñawiykichis qispichichunchu, amataq kuyapayakuychischu: tukuyta wañuchiychis machukunatawan waynakunata, sipaskunatawan wawakunata, warmikunatawan: ichaqa ama qayllaykuychischu mayqin runapaqpas señal kasqanman; qallariychis Santuarioniyanta’ nispa. Chaymantataq wasipa ñawpaqpi kaq machu runakunamanta qallariqku.”

«Kaypi rikunchik iglesiata—Señorpa santuarionnin-ta—Diospa piñasqa castigonpa maqaywan ñawpaqta muchuqta. Machu runakuna, pikunaman Dios hatun k’anchayta qorqan, hinaspa llaqtapa espirituymanta interesninkunata waqaychaqkuna hina sayarqanku, confiakurqankuta qolluchirqanku. Paykuna churakurqanku kay nisqapa chiqninman: manam milagrokunata suyananchikchu, nitaq Diospa atiyinpa sut’i rikuchikuyninta ñawpa p’unchaykunapi hina mask’ananchikchu. Tiempoqa cambiakunña. Kay simikuna mana iñiyinkuta kallpachanku, hinaspa ninku: Señorqa manam allinta ruwanqachu, nitaq mana allintapas ruwanqachu. Payqa ancha khuyakuqmi llaqtanta juiciowan watukuq hamunanpaq. Chayhinaqa “Paz y seguridad” nisqa qapariymi karqan chay runakunamanta, pikunaqa manañam hayk’aqpas kunkankuta trompeta hina oqarinqakuchu, Diospa llaqtanta huchankunata rikuchinanpaq, Jacobpa wasintataq juchankunata sut’inchananpaq. Kay mana qaparikuq upa allqokunaqa, qaparinqankumanta mana munasqankurayku, piñasqa Diospa chanin venganzanta ñawpaqta muchuqkuna kanku. Qharikuna, sipaskuna, huch’uy wawakunapas llapallan kуска chinkapunku». Testimonios, tomo 5, 211.

Zacarias manam crenirqachu kimsa kaq angelpa willakuyninta, chayqa Eliaspa willakuyninmi, mayqenchus Juan Bautistapa historianta hinaspa William Millerpa historiantapas kutichin.

Pisqa Killa

Elisabethqa wiksallaskaqa pichqa killakunata pakarqan.

Chay qhepaman p’unchawkunapi warmin Elisabet wiksayakurqan, hinaspan pichqa killakuna pakakusqa karqan, nispa: Kayhinatan Señorqa noqawan rurawarqan chay p’unchawkunapi ñoqata qhawariwaspa, runakuna ukhupi p’enqayniyta qechuwanampaq. Soqta kaq killapinmi ángel Gabrielqa Diosmanta kachamusqa karqan Galilea llaqtapi huk llaqtaman, sutiyoq Nazaret. Lucas 1:24–26.

Zacarias karqa qanchis chunka pusaqniyuq sacerdotekunapa mit’a nisqapi kasharqan, chaymi ch’ulla wawampaq Juanpa pusaq p’unchaypi circuncisiónninwan tupachikun, chay p’unchaypitaq Zacarias manta huk kutita rimay lloqsinqa. Paywan churin Juanwan kуска rikuchinku Noépa arkanpi kashaq pusaq alma-kunata, mayqenkunachus unu p’itay apamusqan wañuymanta pakasqa karqanku pisqa killapaq, ichaqa pachak pichqa chunka p’unchaykama. Chay pachak pichqa chunka p’unchaykuna, chaynataq wiqsayuy kaypa hinallataq unu p’itay unu-kunapa p’unchayninpas, Apocalipsis isqonpi iskay mit’a pisqa killapaq kasqanwan tupachikun.

Zacarias hinaspa churin Juanpas qawachkanku Laodicea sutiyoq qanchis kaq iglesiamanta Filadelfia sutiyoq pusaq kaq iglesiaman tikrayta. Zacariaspa pusaq kaq turnonpi servicionmanta qallarispas churin Juanpa pusaq p’unchaw circuncisiónninkama, kayqa huk profético pacha-sutinmi,

maypichus pusaq yupayqa qallariytawan tukukuynintawan reqsichin. Chay profético pachapa ukhumpi kachkan huk pichqa killa pacha, pakakuy pacha kasqanta qawachiq.

Profeciapa “rimaynin”qa qayllamusaq domingo p’unchaw kamachikuyta reqsichin; chayrayku Zacariasqa domingo kamachikuypi riman, churin sellasqa kaptin, circuncisión rurasqanwan rikuchisqa hina. Chay historiapi, domingo kamachikuy manaraq chayamuptin, Zacarias rimashanpaq ñawpaqta, pichqa killakuna tukukuyninpi, soqta killapi Maríaqa Elisabethman watukuyta rin, Santo Espírituqa Elisabethta haywarin; payqa warmi kasqanrayku Diospa iglesianta jawq’achisqanta rikuchin, qayllamusaq domingo p’unchaw kamachikuy manaraq chayamuchkaptin tawa killakuna ñawpaqpi.

Umi Mariaqa chay p’unchaykunapi hatarispan utqaylla rirqa urqu lawman, Judá llaqtapi huk llaqtaman; hinaspan yaykurqa Zacaríasqa wasinman, Elisabetta rimaripa napaykurqa. Hina kaptinmi, Elisabetqa Mariapa napaykusqanta uyarispan, wawacha wiksa ukhumpi phinkirqa; hinaspan Elisabetqa Santo Espirituwan hunt’asqa karqa. Chaymi sinchi kunkawan rimaripán nirqa: Warmikunapurapi saminchaska kanki, hinaspa saminchaskañataq wiksaykipa rurun. ¿Imanasqataq kayqa ñuqaman chayamun, Señorniypa maman ñuqaman hamunanpaq? Qhawariy, napaykuyniykipa kunka ninriykunaman chaylla uyarisqanmanta pacha, wawacha wiksay ukhupi kusikuymanta phinkirqa. Hinaspa saminchaskañam iñirqa warmiqa; imaraykuchus Señor mantam payman nisqakuna hunt’akunanqa. Lucas 1:39–45.

Pichqa killakuna tukukuyninpi, Elisabetqa Marianman rimarqan “hatun sinch’i kunkawan”, Mariapa Gabrielpa willakuyninpi iñisqanta hatarichispa; chay willakuyqa qhepa p’unchaykunapi kimsa kaq angelpa willakuyninmi. Elisabetqa qosan Zacariasqa mana iñirqanchu, ichaqa manam Mariqachu. Mariamqa Gabrielpa willakuyninta uyariq Zacariasqa pichqa killamanta qhipaman; chayrayku, paypa kimsa kaq angelpi iñiyninga señalasqam kachkan, pichqa killakuna pakasqa willakuy rikuchisqa qhipallata chayamunqan hina. Pichqa killakunapa pakasqa willakuynin qhepa p’unchaykunapiqa Apocalipsis isqun kaq capítulo, pichqa kaq versículopi kaq ñawpaq pichqa killakunanmi. Mariamqa qhepa p’unchaykunapa iglesiantam sut’inchán, mayqinchus kimsa kaq angelpa willakuyninta chaskin, chaypiqa pichqa killakunapa huk sapaq kichasqa sut’inchaymi kanan, aswan qayllapiña rimarisqa domingo p’unchay kamachiy chayamunankama, yáqa tawa killakuna qhipaman.

María watukushkan ñankunapi, puntata ka ishka kaq angelkunapa kuyuy, Zacaríaswan Elisabetwan rikuchisqa kaq, kimsay kaq angelpa kuyuywanmi tinkuchkan, Mariawan Joséwan rikuchisqa kaqwan. Zacaríasqa huk iglesiamanta kamachiqtan rikuchin, mayqan iglesiapis kimsay kaq angelpa willakuyninta mana iñirqanchu; carpintero Josétaq, kikinmanta yanapakuy llamk’aywan rikuchisqa huk kuyuytan rikuchin. Adventismoqa qallarisqan hina tukuyinman chayan, hinaspapas huk kuyuy hinam qallarirqan, manam huk allichasqa iglesia estructura hinachu. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakunapa kuyuy, José, María, Cristowan rikuchisqa kaq, chiqap ayllumasinkunam Millerita kuyuywan, Zacarías, Elisabet, Juanwan rikuchisqa kaqwan; chayri 1863 watapi mana iñiyqa Zacaríaswanmi rikuchisqa kachkan. 1863 wataqa puntata kaqwan ishka kaq angelkunapa willakuyninkunapi mana iñiytam rikuchin, kimsay kaq angelpa kuyuytaq Mariáq iñiyntam rikuchin.

“Anqelkunata kacharkanku hanaq pacha mantam atiyuniyuq anqelta yanapanankupaq, hinaspan uyarisqani rimaykunata maypipas waqyamusqankuta hina: ‘Lloqsiychis paymanta, llaqtay, ama huchankunapi rakinakunaykichispaw, amataq chaskiychischu ñak’ariyninkunamanta. Huchankunam hanaq pachakama chayarqun, Diosñataq mana allin ruwasqankunata yuyarirqanña.’ Kay willakuyqa rikurirqan kimsañiqin willakuyma yapasqa hina, imaynan chawpi tuta waqyakuq iskayñiqin anqelpa willakuyninman huñukusqa karqan 1844 watapi. Diospa k’anchaynin sayakusqa karqan muchuywan suyaq santokuna patapi, paykunaq mana manchakuspalla qhepaman kaq chaninnaq, ukhu sonqoyuq waqyayta qusqaku, Babiloniapa urmayninta willakuspa, Diospa llaqtantaq waqyaspanku paymanta lloqsinankupaq, chhayna mancharikuypaq muchuyninmanta qispinankupaq.” Early Writings, 277.

Ishkay willakuykunapa huñunakusqanta rikuchin Maríaqa Elisabetman watukuq risqanwanmi, chay pachaqa pakasqa pichqa killakuna rikurichisqa kaqtinmi chayamun. Chay punkupi iskay qelqasqa willakuykuna huñunakunku hinaspa kuskalla willasqa kanku. Hukninqa Elisabetmi willarqan, huknintaq Mariam willarqan. Iskay willakuykunapa huñunakusqanmi reqsichin maypichus chawpi tuta waqyakuqqa iskay ñiqin angelpa willakuyninwan huñukun, chayqa Miller paqarisqa historiapi Exeter camp meeting nisqapi pasakurqan.

Elisabetqa hinaspa Mariapas willakusqankumanta qhipaman, “Mariataq kimsakilla killakunayupuni paywan qhipakurqan, chaymantataq wasinman kutirqan.” Lucas 1:56. Exetermanta 1844 watapi octubre killapa 22 p’unchayninkama suqta chunka suqtayuq p’unchaykunapa pacha, chay tawa killakunawanmi rikuchisqa kachkan, chaykunataq tukukurqan utqay hamuq Domingo p’unchay kamachiypi, maypichus Zacarias rimarqan. Chay tawa killakunaqa chawpi tuta waqyakuy willakuypa willasqanmanta pachata reqsin, pichqa pakasqa killakunapa willakuynin qhipanta chayamun chay willakuy.

Millerita historiapi ishkay willakuykunapa ñawpaq kaq iskay angelkunapa willakuyninkunam karqan, hinaspa ñawpaq angelpa willakuyninqa kallpachakusqa karqan huk pacha qillqasqa willakuy hunt’akusqanwan, chayqa pichqa killa pacha-mantam qallarisqa karqan, chaymi wakinpi pakasqa karqan hunt’akunankama chunka punchaw puchukama, 11 kaq agosto 1840 watapi, Josiah Litch nisqan rikhuchisqan hina. Iskay kaq angelpa willakuynin kallpachakusqanqa 1843 watapa mana allin ñawpaq rimarisqan allichasqa kasqanmi karqan, chayqa Exeter camp meeting nisqapi pasasqa karqan, Samuel Snow nisqan rikhuchisqan hina.

Chawpi tuta qapariypa iskay sapa willakuynin willakusqa kasqanqa huk pisi pacha punku wisq’akusqanman ñawpaqta rikuchisqa kachkan, chaymi Noépa willakuyninpi phichqa killapa pacha kicharisqa karqan, chay pacha tukukuqtaq arca Ararat urqu patapi tiyaykusqanwan. Chawpi tuta qapariypa willakuynin pachaqa pakasqa phichqa killakuna kicharisqa qhipamanmi hamun; chayqa 1840 watapi agosto killapa 11 punchawmanta chunka punchaw ñawpaqta hamurqan, hinaspa Señorqa makinta hurqusqan qhipamanmi hamun, 1843 watapa chartapi ñawpaqta pakasqan rikch’ayninkunamanta. Agosto 1 punchawmanta 11 punchawkama chay chunka punchawkunaqa Exetermanta 1844 watapi octubre killapa 22 punchawkama soqta chunka soqtayuq punchawkunawan tupachkan, iskay kuti testigotaq sut’inchay: pakasqa phichqa killakuna kicharisqanta, hinaspa pantasqa willakuy allinchasqata, mayqan willakuymi ñawpaq ñak’ariyta

paqarichirqan; chaypas María Elisabetwan tinkuspa rimaripakusqanpi, soqta kaq killapi, pasakun.

Domingupaq kamachikuypiq, Hukllachasqa Suyukuna dragón hina rimarin, Islampa asnunpas rimarin, Habacucpa rikuyñataq Jeremías, Zacarías, hinaspa Ezequielpa siminmanta rimarin. Domingupaq kamachikuypiq Ezequielqa huk señalm, chayrayku chay domingupaq kamachikuypi hoqarisqa estandarteta rikuchin. Ezequielpi “señal” nisqa simipa isqon kutimanta iskaymi “sábados” nisqakunata sutinchan santifikaciónpa señalin hina, Dios kaywan runa kaypa huñusqasqanta rikuchispa.

Ichaga noqamanta ruwaymi, sutiy mana qhellichasqa kananpaq ñawpaqninpi mana iñiqkunapa, paykunawan kуска kashaqtin, paykunapa rikuyñinkupi reqsisqa kani paykunaman, Egipto suyomanta orqomuspay. Chayrayku paykunata Egipto suyomanta lloqsichirqani, hinaspa chunlla pampaman pusarqani. Hinaspa kamachiykunayta qorqani, taripayniykunatatataq rikuchirqani; mayqin runachus chaykunata ruwaspa, chaykunapiqa kawsanqa.

Chaymiwanpas pay noqaqa qonqarikuy p’unchaykunayta paykunaman qorqani, noqawan paykunawan chawpinpi huk señalta hina kananpaq, chaywan yachanankupaq noqaqa paykunata ch’uyanchaj Señor kasqayta. Ichaga Israelpa wasinqa ch’inneq llaqtapi contraypi hatarirqan: manan kamachisqaykunapi purirqankuchu, hinaspa taripayninkunatapas pisipaq qhawarirqanku, chaykunata runa ruwaspaq chaykunapi kawsanqa; qonqarikuy p’unchaykunaytataq anchata qhellicharqanku. Hinaptinmi ni rqani: phiñakuyniyta paykunapa patanman ch’inneq llaqtapi ichhamusaq, paykunata tukuchinaypaq. Ichaga sutiyrayku rurani, mana mana llaqtakunapa ñawpaqenpi qhellichasqa kananpaq, paykunapa ñawpaqenmantaraq orqomurqani. Chaymantapas ch’inneq llaqtapi makiyta oqarirqani paykunaman, mana haykuchisqayta allpa qusqayman, lechewan misk’iwan phuqpuqman, llapa allpakunapa sumaq kayninman; imaraykuchus paykuna taripayninkunata pisipaq qhawarirqanku, kamachisqaykunapitaq mana purirqankuchu, aswanpas qonqarikuy p’unchaykunayta qhellicharqanku; sonqonkutaq idolonkuna qhepanta rirqan. Chaywanpas ñawiyqa khuyapayarqan mana chinkachinaypaq, nitaq ch’inneq llaqtapi tukupayta paykunawan ruraranichu. Ichaga ch’inneq llaqtapi wawakunaman nirqani: Ama taytakunaykichispa kamachisqankunapi puriychischu, ama taripayninkunatapas waqaychaychischu, nitaq idolonkuna rayku qhellichakuychischu. Noqaqa Señor Diosniykichismi kani; kamachisqaykunapi puriychis, taripayninkunata waqaychaychis, hinaspa ruwaychis; qonqarikuy p’unchaykunaytapas ch’uyanchaychis; chaykunaqa noqawan qankunawan chawpinpi señal kanqa, qamkuna yachanaykichispaq noqaqa Señor Diosniykichis kasqayta. Ezequiel 20:9–20.

Ezequielqa pachak chusku chunka tawa waranqa runakunapa unanchanmi, hinallataq Divinidadwan runakay huñusqapa señalanqa Señorpa “sábados” nisqanmi. Ezequielqa muyuy hark’ay qallariypi señalmi, hinaspaq Jerusalén llaqtapa tukukuyninpiqa señalmi, chaypacha payqa unanchahina oqarisqa kaptin. Hark’ay qallariypiq, qhawayta uyariytapas mana munaspa, Paypa “sábados” nisqankunata profanaspa qillqachiqkunaqa, hinallataq señalmi.

Chaymantaraqmi wakin Israel llaqtapa kurakankuna ñawpaqman hamuspa ñawpaqpi tiyaykurqanku. Hinaptinmi Señorpa simin hamuwarqan, nispá: Runaq Churin, kay runakunaqa

sonqonkupi taytachankunata sayarichisqaku, hinaspa huchankupa mitk'achinanta ñawpaqninkuman churakusqaku. ¿Paykuna raykuchu noqamanta tapukuyta saqeyman? Chayrayku paykunaman rimay, hinaspa niy: Kayhinan Señor Dios nin: Pipas Israel wasimanta sonqonpi taytachankunata sayarichiq, hinaspa huchanpa mitk'achinanta ñawpaqninman churakuq, hinaspa profetaman hamuq, paymanqa noqa Señor kutichisqa taytachankuna achka kasqanman hina. Chayta ruwasqa Israelpa wasinta kikin sonqonpi hap'iykunaypaq, imaraykuchus llapanikum taytachankunarayku noqamanta karunchakusqaku.

Chaymi Israelpa wasinman: Kayhinataqmi Señor Dios nin: Arrepentikuychik, hinaspa kutirikuychik idolykichikkunamanta; llapa millay ruwaqkunaq ñawpaqenmantaqa uyaykichikta kutichiychik. Israelpa wasinmanta sapaq runapas, utaq Israelpi tiyasaq wak llaqtamanta runapas, noqamanta karunchakuspa, sonqonpi idolonkuna churakuspa, huchanpa mitk'achisqanta uyapa ñawpaqenman churakuspa, noqamanta tapukunapaq profetaman hamuqtaqa, noqaqa, Señor, kikiywanmi kutichisqa. Chay runaqa contranmanmi uyayta churasqa, señalta hinaspa rimaypaq ejemplota ruwasqa, hinaspa llaqtay ukhummantaqa qochusaqmi; chaymantaq yachankichikmi noqaqa Señor kasqayta. Profetapas pantachisqa kaspas imatapas rimaptinqa, noqam Señormi chay profetata pantachirqa; paypa contranman makiyta mast'arisqa, hinaspa llaqtay Israelpa ukhummanta tukuchisqa. Paykunam huchankumanta castigasqa kanqaku: profetapa castigonqa kasqan hina kanqa payman tapukuqpa castigonwan. Chayhinaqa Israelpa wasinqa amaña noqamanta pantarichun, nitaq llapa huchankunawan yapamanta qhellichasqa kachunchu; aswanpas paykunaqa llaqtay kanqaku, noqataq Diosninku kasaq, nispa Señor Dios. Ezequiel 14:1-11.

Nashville llaqtapi, Laodicea nisqa qanchis p'unchaw samana Adventista iglesiapi kaqkuna, Zacarias hina mana ñiqkuna; pichus “ñiqku karqanman mana milagrokunata suyakunanchikpaq, nitaq Diospa atiyinpa sut'i rikurimuyninta ñawpaq p'unchawkunapi hina,” 1840manta 1844kama rikuchisqa hina, Adventismomanta hawapi kaqkunawan tapusqa kanqaku imarayku mana willakurqankuchu waqaychanapaq. Paykuna tukuyninpi llulla “señal” tukunku, chay llulla thak kaywan qispichisqa kay willaypaq, mayqinchus yuyaysapakunatawan mana yuyaysapakunata t'aqan, Exeter camp meetingpi iskay awqanakusqa karpakuna hina rikuchisqa. Paykuna aparinku “señal” idolatríamanta hinaspa hatarikuymanta, ichaqa Ezequielmi apamun cheqaq profético waqaychana willayta. Muyuy tukukuyninpi, Jerusalén llaqtata chinkachispa, Domingo kamachiya rikuchisqanpi, hatarikuypa señalanmi bestiapa marcankama, kasukuypa señalnintaq Diospa sellonmi.

Adventismopaqa pruebapa wichq'asqaña junt'ata kanan domingo kamachiypi, chaypitaq chaypi señal kan cheqaqkunapa hinaspa millay runakunapa, señalasqa kashanku. Pruebapa wichq'ayñin chay utqaylla hamuq domingo kamachiypi tipifican pruebapa wichq'ayñinta Michael sayariqtin, chaypitaq achkha achkha runakunapa wañuyninpa señalan Gog hinaspa Magogwan rikuchisqa kachkan.

Kallpachaq llaqtata puriq runakuna, pipas huk runapa tullunta rikuspankuqa, chaypi huk señalta sayarichinqaku, pampachaqkuna Hamongog pampapi chayta pampanankukama. Hinallataq llaqtapa sutinga Hamonah kanqa. Chhaynatan allpata mayllanqaku. Ezequiel 39:15, 16.

Pactopa señalenqa Ezequielpa kimsa chunka qanchisniyuq capítuloipi reqsichisqa kashan, maypichus wañusqa tullukunapa wayq'on kawsarichisqa kachkan, iskay k'aspikunapas hukllachasqa. Chay tullukunaqa Islam willakuyninwanmi kawsarichisqa kanku, tawa wayrakunawan rikch'achisqa, chayhinaqa 1840 watapa agosto killapa chunka hukniyuq p'unchawnta unanchan. Iskay k'aspikunaqa hukllamanmi huñusqa kanku, chayhinapin iskay kaq angelpa willakuyninwan chawpi tuta waqyakuypa willakuynin huñunakusqanta rikuchin. Tullukunaqa ñawpaq kaq angelpa kallpachakuyninmi; iskay k'aspikunañataq iskay kaq angelpa kallpachakuynin. Chaymantapacha Diospa llaqtanqa qhepa p'unchaykunapi paypa akllasqa pactopa llaqtanmi, Juanwan rikuchisqa hina, pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna.

Chaymantaqa noqawanmi paykunawan thak kaypaq huk tratota ruwasqa; wiñaypaq tratonmi paykunawan kanqa. Paykunata churasqa, mirachisaqpas, hinallataq paykuna chawpipi wiñaypaqmi santuarniyta churasqa. Tinkuna wasiyapas paykunawanmi kanqa; arí, noqanmi Diosnin kasaq, paykunaqtaq llaqtaymi kanqaku. Hinallataq mana israel runakunaqa yachanqaku noqa Señor kasqayta, Israelta sapaqchasaqta, santuarniy paykuna chawpipi wiñaypaq kaptin. Ezequiel 37:26–28.

Diospa Siminpi divinidadwan runakayninwan huñunakuyninqa imaymana hinanpi rikuchisqa kachkan, hinaspa huk rikch'ayninqa kaymi: runapa aswan hanaq kaynin ukhupi tarikuq “alma llaqtapa pukara” Diospa santuarionpa pukaranwan hukllachasqa kaptin. Hanaq pacha tronon wasin, Diospa pukaranta rikuchiq, runapa aswan hanaq kayninpa pukaranwan huñusqa kaptin, Diospa llaqtanqa “santifikasqa” kanku, paytaq “paykunapa chawpinpi wiñaypaq” tiyan.

Kimsa chunka qanchisniyuq capítulo qhipamanmi Ezequiel qillqanpi churaykun kimsa chunka pusaqniyuqta, kimsa chunka isqunniyuqta ima, maypichus Gogwan Magogwan rimarin runakuna llapan huñusqa confederaciónpa unanchaqnin hina, Diospa akllasqa pacto llaqtanpa hawaman kaqkunamanta. Tawa chunka capítulopeqa, kimsa chunka qanchisniyuq capítulo pacto llaqtaqa rikuchisqa kachkan huk templohina, tukuy pachata hunt'aspa. Kimsa chunka pusaqmanta tawa chunkakama capítulokunapa rikuchin Diospa pacto llaqtanpa oqarisqanta qhipa p'unchaykunapi, imaynachus 38 chaymanta 40 yupaykunawan unanchasqa kachkan hina.

Jutirinchikmi kaykunata qatiq qillqapi.